

Izhaja vsak četrtek in velja za poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 Din, pol leta 18 Din, četrt leta 8 Din. Izven Jugoslavije 64 Din. Naročnina se pošlje na upravnišče »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje vnaprej. Tel. interurban 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

51. številka.

Maribor, dne 22. decembra 1927.

61. letnik.

Betlehemska zvezda.

Nekega pomladanskega dne leta 61. po Kr. r. se je po Apijski cesti, ki je iz južne Italije peljala v Rim, pomikala čudna potniška družba. Na vozu je sedel ujetnik sredi med dvema oboroženima vojakoma. Mala četa mož, ki so hodili peš, je tvorila spremstvo. Sledila je druga skupina: ujetniki v sponah in verigah ter pod vojaško stražo.

Ujetnik na vozu je bil apostol Pavel, ki ga je deželni oblastnik Festus vsled njegovega priziva na cesarja poslal v Rim. Kakšnih 12 ur pred Rimom mu je prišlo nasproti odposlanstvo prve tamošnje krščanske cerkve, da ga je pozdravilo in okrepčalo. Ob obeh straneh Apijske ceste so stali prelepi nagrobni spomeniki, spomini na smrt, cesta pa je peljala v Rim, v središče sveta in svetnega veselja.

V Rimu je sv. Pavel ostal v jetništvu dve leti. Osvoboden je podvzel zadnja svoja misijonska potovanja. Ko je zopet prišel v Rim, so ga vrgli v strožji zapor. Zadel ga je usoda prvaka apostolov, sv. Petra, ki je kakšnih 20 let pred sv. Pavlom prišel v Rim ter tamkaj položil temelje Kristusovi cerkvi. Ali bo iz teh majhnih, skromnih začetkov izrasla cerkev, ki bo veje božjega kraljestva razširila na vse dele sveta? Kdo bi si to drznil upati, ko je vendar najmočnejše kraljestvo na zemlji, rimsko cesarstvo, začelo proti katoliški cerkvi boj na življenje in smrt?

Požar v Rimu mesca julija 64, ki je od 14 rimskih okrajev 3 popolnoma uničil, 7 strašno razdejal in samo 4 pustil nepoškodovane, in ki ga je dal zanetiti sam cesar Neron, je bil povod za pivo krvavo preganjanje kristjanov. Proti nebu se dvigajoči plameni gorečega mesta so metali svoj mrzki sijaj na prvo stran zgodovine rimske katoliške cerkve ter so povzročili skoro popolno uničenje one duhovne zgradbe, ki sta jo zgradila sv. apostola Peter in Pavel. In ko sta oba dva bila 29. junija 67 peljana na morišče, ali sta morda šla v smrt z malodušnostjo v srcu? Ne! Njuno srce je bilo polno zmagovalnega zaupanja.

Ko sta bivala in delovala v Rimu, sta opravljala službo božjo v hiši Akvila in njegove žene Pricile. Katakombe sv. Pricile, v katerih sta bila pokopana oba dva zakonska, so najstarejše v Rimu ter slovijo radi prastarih slik. Najstarejša slika je iz I. stoletja ter predstavlja Marijo z božjim Detetom na rokah. Nad njeno glavo sijajo ter se sveti zvezda, zvezda zveličanja, zvezda milosti in ljubezni, zvezda zmage.

Ta betlehemska zvezda je tolažila, bodrila in krepila prve kristjane. Ta zvezda je vodila tudi prvaka apostolov, razsvetljevala in ogrevala jima je duha in srce, svetila jima je na življenski poti, vodila ju je skozi vse težave in boje, skozi trpljenje in smrt ter ju pripeljala kvišku, kjer je Oriens ex alto (On, ki vzhaja z višine).

Štefan Lazar:

TITANA.

Roman.

Iz madžarščine prevedel Fr. Kolenc.

Dalje.

— Glejte, tu je naredba, — je pokazal list. — Vlada ukazuje, da ga strogo čuvamo, ker je ta stroj čast države Vzhodnega solca. In tudi vas moramo čuvati, ne da bi vas radi San-Franciska zadelo kakšna nesreča. . . recimo kako privatno maščevanje. . . O, gospod, ko bi vedeli, kako velika odlika je to zame!

Mutsuhito Dsain je obledel.

— Odidite! — je razdraženo ukazal redarjem.

— Naše postave uči, da uradnih oseb v uradnem postopanju ni dovoljeno motiti, ali ovirati, — se je smejal g. Češplja sedaj že s trpko vljudnostjo. — O, toda jaz nisem užaljen, jaz vas razumem in vse popolnoma ovažujem, vendar pa vas prosim, da se ne protivite, ker stojite nasproti oboroženi sili in . . .

Globoko se je priklonil, potem pa vzravnal.

— Imam odločno naredbo, da stroj odpeljem, — je javil z resno vljudnostjo.

— Kam? — se je splašil Mutsuhito Dsain.

— Zaenkrat na policijski komisarijat.

— Zakaj? — se je zadržal razdraženo.

— V varstvo — je vljudno odgovoril. — Hata Jyroschi, japonski odposlanec mednarodnega sveta, ki se je sestal v zadevi uničenja v San-Francisku in v Nagasaki, je javil, da vi zopet hočete streliti v Ameriko, tega pa japonska državna oblast ne more dovoliti. Vojna napoved spada pod oblast mikada in vlade. . .

— V svoji zadevi jaz sodim, ne pa mikado! — je vzplamtela v Mutsuhito Dsainovih očeh jeza. — Stroj sem jaz ustvaril, jaz sem osvojil zračno električnost, ne pa mikado. . .

— Toda mikado in vlada sta žal odgovorna za take čine privatnikov, — se je zresnil g. Češplja. — Pred vojno napovedjo stojimo ravno radi vas. . .

Zvezda, ki je zasijala nad Betlehemom ter razsvetljevala in krepila prve kristjane, je počasi razširila svojo zveličavno luč po celem svetu.

Veliko je bilo veselje, ko se je proti večeru dne 28. oktobra 312 po Rimu razširila vest, da je tiran Maksencij bil premagan od Konstantina ter da je utonil v valovih reke Tibere. Še isti večer je cesar Konstantin s svojimi legijami vkorakal v Rim z vojno zastavo na čelu, na kateri se je blestelo znamenje, ki ga je Konstantin videl na nebu, znamenje Kristusovo. Konstantin Veliki je storil konec preganjanju ter Kristusovi cerkvi dal svobodo.

Ni preteklo dolgo časa, že se je zbrala nova strašna nevihta nad Rimom in katoliško cerkvijo. Valovi preseljevanja narodov se razlijejo nad rimsko državo ter jo leta 476 porušijo. Podrt od nevihte in povodnji leži na tleh mogočni hrast rimskega cesarstva, ki je nekdašnje svoje silne veje raztezal po celem svetu. Valovi paganskih in krivoverskih narodov se z vso silo zaganjajo tudi v ladjo sv. Petra, pa je ne morejo razbiti.

Ko je na Božič 800 frankovski kralj Karol Veliki pristoval slovesni službi božji v cerkvi sv. Petra v Rimu ter je klečal pred oltarjem sv. apostola Petra, mu je papež Leon III. položil na glavo cesarsko krono. Na razvalinah starega rimskega cesarstva je nastalo novo v službi Kristusa, kralja vseh kraljev.

Tisoč let pozneje leta 1800 je grom kanonov na bojnih poljanah pozdravil začetek novega stoletja. Za veliko starih ustanov in naprav je bilo smrtno zvonjenje. Mnogo jih je mislilo, da je zapel smrtni zvonec tudi katoliški cerkvi. Pa zmotili so se. Kakor niso mogli viharji protestantske reformacije pokončati ladje sv. Petra, tako je tudi ni mogla uničiti vihra francoske revolucije. Dobrih sto let kasneje je silovita vihra svetovne vojne porušila mogočna cesarstva, katoliška cerkev pa je iz tega svetovnega neurja izšla očiščena in okrepljena.

Zvezda, ki je pred 1900 leti vzšla nad Betlehemom, je svojo svetlo luč, luč resnice in milosti, razširila po vsem svetu. Ta zveličavna luč ne bo nikdar več ugasnila. Porok za to nam je Oni, ki je z nebes poslal svoje angele, da so nad Betlehemom zapeli: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!« Betlehemska Dete je prineslo na svet pravo čast božjo, ono češčenje Boga, ki temelji na resnicah, razodetih od Boga samega in od njega izročeni katoliški cerkvi. Betlehemska Dete je prineslo na zemljo mir, ki ga svet dati ne more. Ako hočemo biti deležni teh velikih blagodat, se moramo odzvati svetopisemskemu povabilu: Pojdimo v Betlehem! — Napravimo to pot v duhu!

— Obranim Japonsko! — se je tolkel po prsih Mutsuhito Dsain. — A od tu ne bodele nesli stroja. . .

G. Češplja se je hvaležno priklonil.

— Japonski narod nikdar ne pozabi, ako mu v slučaju sile priskočite na pomoč, kar je sicer tudi dolžnost nas vseh. . . da, nasproti vam bo predvsem hvaležen, zaenkrat pa protestira, da bi samovoljno začeli vojno. . . Predajte stroj. . .

— Ne dam!

— Zasedem ga. . .

— Ne dovolim! . . .

— Ustreliti vas dam — se mu je ledeno smejal gospod Češplja. — Predajte stroj!

Roko je položil na fulminoid.

— Ne dotikajte se ga! — je kričal Mutsuhito Dsain. — Življenska nevarnost je. . .

— Nič za to, — mu je g. Češplja zrl odločno v oči. —

Povelje sem dobil, da ga spravim odtod in da se ga dotaknem, četudi eksplodira. . .

— Gospod! — je padla Mutsuhito Dsainu k nogam

deklica. — Ne klubuj! — Ukaz mikada in vlade je svet!

— Razstavite ga! — je pokazal g. Češplja na stroj.

Redarji so se zganili.

— Pazite. . . — je hitel tje Mutsuhito Dsain. — Po-

kvari se. . . zelo fin in občutljiv mehanizem je. . . in potem smo v rokah Zedinjenih držav.

G. Češplja se je dotaknil znanstvenikove roke.

— Raje nam pomagajte, — se mu je smejal dobrohotno.

— Ne! — je zadivjal. — Ne dam ga. . . Moj je! Moje

orožje — Alice! Ne dam ga! —

G. Češplja je segel po revolverju.

— Zgrabite ga! — je ukazal.

— En trenutek. . . djin — djin. . . zgrabili so ga ko polipi in ga položili na belo preprogo. Zvezali so ga.

— Na delo!

In v dveh minutah so razdrli fulminoid.

— Do videnja, — se je priklonil g. Češplja izredno vljudno.

Mutsuhito Dsain ni odgovoril. Na polmrtev je ležal na preprogi. G. Češplja se je sklonil na njega in mu odprl verigo.

Da bomo nasprotnike poznali.

Radičevci se prilizujejo!

Kdo bi si mislil, da se bodo radičevci, ki so v Beogradu po svojem šefu Radiču stavili zahtevo, da se morajo ukiniti vse dajatve duhovnikom za vzdrževanje, tudi če so pisane, brez vsake odkupnine in odškodnine duhovnikom, da se bo Pucelj doma pa drugače postavil. Napisal je članek »Slovenskim duhovnikom v vednost!« Ker pa tega lista nobeden duhovnik nima naročenega, je ta beseda namenjena kmetom, češ, pogledajte, saj se še celo za mašnika poteguje! V resnici se pa ne poteguje, ampak le norčuje! Njihovo prilizovanje ne bo prav nič doseglo, tudi tega ne, da bi se »Kmetijskemu listu« prizaneslo, ko se bo za novo leto vsaka fara očedila vseh protikatoliških listov, med katere štejemo tudi »Kmetijski list«, ker zagovarja protikatoliško Radičevo politiko.

Bavbav za radičevce.

Radičevci so se iz golega strahu pred sedanjo vlado zvezali s samim — Pribičevićem (v slovenščini se še neka druga beseda konča na: —ičem!). Za nekaj tednov se tega bavbava niso bali. Pucelj je celo uvodnik napisal o parkejnju in je bil tako priden, da je pokleknil in lepo besedo povedal slovenskim duhovnikom. Zdal pa je zopet vstaja bavbav! Ta nesrečni Korošec! Pa ta Vukičević! Pa zaniš Davidovič! Pa klub radikalne in Slovenske ljudske stranke! Pa. . . Pa. . . Papa! Nič se ne bojte, radičevci! Nikar tako ne vpijte: Gorje ti radičevci, gorje!

Kdo je bil proti šolam!

Da boste poznali lažljivo naprednost demokratov, ki so se predrznili očitati v svojem listu, da so bili duhovniki zoper vpeljavo šol! Kdor pa pozna zgodovino slovenskega šolstva, ta ve, da so ravno slovenski duhovniki bili tisti, ki so sploh s šolami začeli! Škof Slomšek je bil, ki je pisal prve slovenske šolske knjige. Naši duhovniki so bili, ki so učili ne le verouk, ampak tudi pisati, brati in računati! In še dandanes je tako! Na Goriškem, kjer se v šolah nič več ne uči slovenščine, kdo uči našo dečo pisati in brati v slovenskem jeziku? In pri nas v Jugoslaviji? Pokažite enega učitelja, ki hodi zastoj v šolo, kot so to morali leta in leta naši duhovniki in se jim še zdaj ne plačuje niti polovice tega kar dobi učitelj. Pa da bi ravno ti, ki so že sedaj za šolo toliko žrtvovali, bili proti šolam — to je pač nesramen očitek, kot ga je mogoče samo liberalen list kot je »Domena«.

Nova verska stranka!

Naša stranka, Slovenska ljudska stranka, se smatra kot ona politična skupina, ki edina brani pravice katoličanov v naši državi. Pa kljub temu, da nas zmerjajo s klerikalci, ne trdimo, da je naša stranka — verska stranka. V nedeljo, dne 11. t. m., so zborovali radičevci v Ljubljani. Advokat dr. Marušič, tajnik stranke, je rekel med drugimi, da so radičevci — verska stranka. Tega sicer ni povedal, zakaj! Bomo pa mi! Radič dosledno napada papeža, škofo in duhovnike. Radič dosledno podpira protikatoliške organizacije, odpadnikov, starokatolikov na Hrvaškem. Radič

— Deklica!

Dekle se je streslo s tihega joka.

Gospodar je omedlel, — je kazal na njega. — Oživi ga. — Moj dragi. . . — se je zgrudila na obraz poleg gospodarja Zvonček.

Na obrazu policijskega šefa se je prikazalo sočutje.

— Ubogi bistroumnež! — je stal nad njim s sanjavin smehom. Dekle, skrb za njega. . .

XIX.

In Mutsuhito Dsain je imel v spanju prikazen.

(. . . Glu. . . glu. . . glu. . . dolge trobente piha množice, ki se počasi in zlovoljno vali proti svetišču Osneva, mesec se srebrno-plavo-rumeno razliva nad vrhovi padog in praznično noč osvetljuje tisoč lampijonov. . .)

— Dragi, zbudi se!

(. . . Daljne doline dihaajo vonj sene, od morja pa piha prijeten veter, tih smeh zvani na rumeni karavani, ki sedaj ropota z ropotačami za ptiče in v maski s hudičev glavo počasi zapleše. . .)

— Mutsuhito Dsain, moj gospod, moj gospodar. . .

(. . . Truma deklic se podi pod vnožjem mogočnih granitnih stopnic, v visokih kitah imajo cvetlične šopke, v škilastih mačjih očeh sije razposajenost, na srebrnih šopih plaščev zvončkajo majhni zvončki. Joj, kako lepo je to!)

— Mati, Breskva, pomagaj, teči po zdravnika. . .

(. . . Množica šumi, svetišče riše rujavo senco v mesečni svetlobi, tako je, ko kak velikanski čebeljak, v katerega prinaša v duši razigrana množica med. Hihihhi. . . Ko da gozd prihaja! Može v slovesnem pohodu dvigajo v višavo mogočne veje. . . han, han. . . tisoči lampijonov se svetlikajo na cvetno-zelenih vejah. Čarobna noč! Hali-hali-haliho. . .)

— Sin Kwannona, ti si moja duša. . . in ako umrješ tudi jaz umrjem. Reci, le besedo reci, ubogi moj ljubljence!

(. . . Cepetanje se sliši, prihaja pohod v maskah, pred njim pleše miščasta, plečasta postava pod strašno maske lisčje-glavega boga riža. . . za celo glavo se dviga nad množico. . . Ko da je Overton v japonski narodni obleki — in bi za masko skrival zaničljivi obraz, da bi ga nikdo ne spoznal. . . Primitte ga! Tam gre morilec Nagasaka. . . Toda lisčje-glavi bog riža se razkadi v rokah množice. . . bila je le šala. . . hahahahaha. . .)